

A központi gyermekvédelmi pszichológiai alkalmasságvizsgálatok szakmai koncepciója: a GYVA-rendszer születéstörténete

The Professional Concept of Central Child Protection Psychological Aptitude Examinations: The Genesis of the CPATS System

Malét-Szabó Erika

Dr., PhD, klinikai szakpszichológus,
főosztályvezető, rendőr ezredes
Belügyminisztérium,
Kiválasztási és Alkalmasságvizsgáló
Főosztály
erika.malet-szabo@bm.gov.hu

Somogyi Zsófia Borbála

klinikai szakpszichológus
Belügyminisztérium,
Kiválasztási és Alkalmasságvizsgáló
Főosztály
Büntetés-végrehajtás Országos
Parancsnoksága,
Központi Kivizsgáló és Módszertani
Intézet
zsofia.somogyi@bm.gov.hu

Kovács Péter

Dr., PhD, klinikai szakpszichológus,
pszichoterapeuta, egyetemi adjunktus
Belügyminisztérium,
Kiválasztási és Alkalmasságvizsgáló
Főosztály
Országos Onkológiai Intézet,
Rehabilitációs Részleg és Nemzeti
Tumorbiológiai Laboratórium
peter.kovacs3@bm.gov.hu

Absztrakt

Cél: A tanulmány célja a gyermekvédelemben dolgozó szakemberek számára 2024. július 1-jével bevezetett új központi pszichológiai alkalmasságvizsgáló rendszer, a GYVA-rendszer, születéstörténetének és koncepciójának a bemutatása az alkalmasságvizsgálókat életre hívó igény felmerülésétől a konkrét, jogszabályok által meghatározott és jelenleg minden gyermekvédelmi dolgozót érintő gyakorlati megvalósulásig.

Módszertan: A cikk összefoglalja a témában érintett jogszabályokat, és lépésről lépésre végigvezeti az olvasót azon a gyakorlati tapasztalatokkal kiköveztet elméleti úton, ami az új gyermekvédelmi pszichológiai alkalmasságvizsgáló rendszer koncepciójához vezetett, részletesen ismertetve annak legfontosabb elemeit és jellemzőit.

Megállapítások: A gyermekvédelmi pszichológiai alkalmasságvizsgálókat új GYVA-rendszere – összhangban a belügyi ágazatban már létező KLIR alkalmasságvizsgáló rendszerrel, valamint a vonatkozó nemzetközi törekvésekkel – képes

A szerzők a kéziratot magyar nyelven nyújtották be. Benyújtás: 2025. 10. 20. Átdolgozás: 2025. 10. 22.
Elfogadás: 2025. 10. 28.

integráltan kezelni a gyermekbántalmazás kockázatát kiszűrni törekvő alkalmasságvizsgálatnak, a gyermekvédelmi szakellátásban élő traumatizált gyermekekről való gondoskodásra hatékonyan képes személyek kiválasztásának, valamint a hosszú távú elköteleződést támogató képzésnek és fejlesztésnek a követelményeit.

Érték: A tanulmány transzparens módon ismerteti a szakmai közönség számára az új gyermekvédelmi pszichológiai alkalmasságvizsgálati rendszer elméleti koncepcióját. Mindezzel szervesen hozzájárul a gyermekvédelmi munka pszichológiai aspektusainak mélyebb megértéséhez, valamint alátámasztja a preventív szemléletű és egyben a fejlesztés igényét és lehetőségét is magában rejtő pszichológiai alkalmasságvizsgálat szükségességét.

Kulcsszavak: gyermekvédelem, alkalmasságvizsgálat (GYVA-rendszer), pszichológiai minimumfeltételek, egységes közszolgálati alap- és vezetői kompetenciák

Abstract

Aim: The study aims to present the genesis and professional concept of the new Central Psychological Aptitude Testing System (CPATS), introduced on 1 July 2024 for professionals working in child protection. It traces the process from the initial recognition of the need for such examinations to their concrete, legally regulated, and currently universally applied implementation across the child protection sector.

Methodology: The article summarizes the relevant legal framework and guides the reader step by step along the theory-informed and practice-based path that led to the conception of the new child protection psychological aptitude testing system. It provides a detailed description of the system's key elements and defining characteristics.

Findings: The new CPATS—aligned with both the existing KLIR aptitude testing system of the internal affairs sector and related international initiatives—integrates the requirements of three fundamental objectives: identifying and filtering risks of child abuse, selecting individuals capable of effectively caring for traumatized children in child protection institutions, and supporting long-term professional commitment through targeted training and development.

Value: The study transparently presents the theoretical concept of the new child protection psychological aptitude testing system to the professional community. In doing so, it contributes to a deeper understanding of the psychological aspects of child protection work and underpins the necessity of a preventive and development-oriented approach to psychological aptitude testing.

Keywords: child protection, aptitude testing (CPATS), psychological minimum requirements, unified civil service core and leadership competencies

A gyermekvédelem rendszerének rövid bemutatása

A gyermekeket minden esetben különleges védelem illeti meg a Gyermekek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt, Magyarországon az 1991. évi LXIV. törvény által kihirdetett egyezmény, valamint a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) alapján. E jogszabályok többek között kimondják, hogy minden gyermeket megillet az a jog, hogy az őt érintő kérdésekben a gyermek mindegyesétől álló érdekét vegyék figyelembe. A gyermeki jogok között kiemelt helyen szerepel az erőszakkal szembeni, a szexuális kizsákmányolás és a nemi erőszak elleni védelem is. Mindez rendkívül fontos minden gyermek esetében, de különösen igaz ez azon gyermekeknél, akik bármilyen okból veszélyeztető körülmények között nevelkednek, vagy súlyosabb esetben a családjukból kiemelve, a gyermekvédelmi szakellátásban élik mindennapjaikat.

A gyermeki jogok védelmét hivatott biztosítani a hazai gyermekvédelmi rendszer, mely két fő területre osztható: az általános és a speciális gyermekvédelemre. Az általános vagy más néven preventív gyermekvédelem, minden kiskorúra kiterjed, fő célja a kiskorúakat veszélyeztető problémák, helyzetek megelőzése, a gyermekek saját családjukban történő nevelkedésének elősegítése. Az általános gyermekvédelem körébe tartoznak a pénzügyi és természetbeni ellátások, a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások, úgymint a gyermekjóléti szolgáltatás (család- és gyermekjóléti szolgálat, család- és gyermekjóléti központ), a gyermekek napközbeni ellátása (bölcsődei ellátás), a gyermekek esélyteremtő szolgáltatásai (Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda), valamint a gyermekek átmeneti gondozása (helyettes szülői ellátás, gyermekek átmeneti otthona, családok átmeneti otthona).

A speciális gyermekvédelem ezzel szemben azokkal a gyermekekkel foglalkozik, akik az általános gyermekvédelem által biztosított ellátások, szolgáltatások ellenére hátrányos és/vagy veszélyeztetett helyzetben vannak, és tágabb családjukban történő elhelyezésükkel veszélyeztetettségük nem szüntethető meg. A gyermekvédelmi szakellátási intézmények feladatellátása szempontjából fontos kihangsúlyozni, hogy a gyermek minden esetben hatósági döntéssel kerül kiemelésre a családjából, ideiglenes hatályú elhelyezésről vagy nevelésbe vételről szóló határozat alapján, amely rögzíti, hogy a gyermek teljes körű ellátását mely gondozási helyen (nevelőszülőnél vagy gyermekotthonban,

lakásotthonban) kell biztosítani. A gyermekvédelem rendszeréhez tartoznak még a javítóintézetek, amelyek a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvényben meghatározott keretek között teljes körű ellátást biztosítanak a fiatalok számára.

Ha a gyermekvédelem intézményi rendszerére gondolunk, akkor egy komplex intézményhálózattal találkozhatunk: az úgynevezett gyermekvédelmi alapellátásban kiemelt szerepet töltenek be a gyermekvédelmi jelzőrendszeri tagok, míg a gyermekvédelmi szakellátásban az otthont nyújtó ellátásokat biztosító intézményeket (nevelőszülői hálózat, gyermekotthonok, lakásotthonok, javítóintézetek) és a területi gyermekvédelmi szakszolgálatokat kell kiemelni.

A gyermekvédelmi szakellátás biztosításának fő felelőse az állam. Az állam fenntartói feladatait a Kormány által kijelölt szerv – a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság – által gyakorolja. Vannak olyan szolgáltatási formák, intézménytípusok, amelyek kizárólag állami fenntartásban működtethetők, mint például a javítóintézetek és a befogadó otthonok. Gyermekotthont, lakásotthont, valamint nevelőszülői hálózatot ugyanakkor, az állami fenntartón túl, egyházak és civil szervezetek is működtethetnek.

A gyermeki jogok biztosításának egyik fontos eleme a gyermekekkel foglalkozó megfelelő szakemberek kiválasztása és biztosítása. Kiemelt figyelmet szükséges fordítani arra, hogy mind a gyermekvédelmi alapellátásban, mind pedig a szakellátásban olyan munkatársak dolgozzanak, akik szakmailag jól felkészültek, autonóm, érett személyiséggel rendelkeznek, és semmilyen módon nem veszélyeztetik a gondjaikra bízott gyermekek személyiségfejlődését és szocializációját. Az, hogy egy gyermekvédelmi intézményben vagy hálózatnál milyen szervezeti kultúra alakul ki, nagyon nagy mértékben függ a vezető attitűdjétől, irányítói munkájától. Éppen ezért fontos, hogy a vezetőkre specifikus figyelmet fordítsunk, hiszen egy intézmény/hálózat vezetése számos többlet-kompetenciát vár el a tőlük.

Tanulmányunkban azt mutatjuk be, milyen történelmi előzmények után, milyen elméleti alapok és gyakorlati tapasztalatok mentén került kialakításra a Gyvt. 2024. július 1-jén hatályba lépett módosításával a gyermekvédelmi szakellátásban a gyermekekkel közvetlenül dolgozók számára kötelező érvénnyel előírt pszichológiai alkalmasságvizsgálati rendszer.

A gyermekvédelmi dolgozók alkalmasságvizsgálatának története Magyarországon

A gyermekvédelemben, illetve azon belül a gyermekvédelmi szakellátásban dolgozók vonatkozásában a 2024. július 1-jével bevezetett kötelező központi pszichológiai alkalmasságvizsgálatokat megelőzően nem volt egységes alkalmasságvizsgálati rendszer és módszer. Ez alól egyedül a nevelőszülők képeztek részben kivételt. Magyarországon a gyermekvédelmi rendszer folyamatos fejlődésével, kezdetben a szocialista korszak nagy, totális gyermekvédelmi intézményei árnyékában, majd abból kilépve, a nyugat-európai mintákat követő kiscsoportos elhelyezés fokozatos térnyerése mellett került egyre inkább előtérbe a nevelőszülői ellátás. Bár a nevelőszülőség mint ellátási forma régóta létezik, a nevelőszülői alkalmasság szigorú, szabályozott vizsgálata, különösen a pszichológiai szempontok hangsúlyozása, viszonylag újabb fejlemény.

A Gyvt. a gyermekvédelmi rendszer reformjának részeként egyértelművé tette, hogy a gyermekvédelmi szakellátás keretében (is) egyre inkább a családias körülmények közötti elhelyezést kell előtérbe helyezni és egyben szorgalmazni. Ennek egyik igen fontos eleme a lakásotthoni ellátás mellett a nevelőszülői ellátási forma. A nevelőszülői feladatok ellátása vonatkozásában – hasonlóan az örökbefogadó szülőkhöz és egyben eltérően minden egyéb gyermekvédelmi munka- és feladatkörtől – már maga a törvény is előírja az alkalmasság vizsgálatát, melynek részletszabályait a nevelőszülői foglalkoztatási jogviszony és a helyettes szülői jogviszony egyes kérdéseiről szóló 513/2013. (XII. 29.) Korm. rendelet tartalmazza, mely 2014. január 1-jével lépett hatályba. Ebben egyértelműen szerepel a pszichológiai alkalmasság mint kritérium a nevelőszülővé válást megelőzően, valamint indokolt esetben a rendkívüli és a háromévenkénti kötelező felülvizsgálat részeként, melynek vizsgálatáért ekkor még első körben ez a rendelet a nevelőszülői hálózatok működtetőjét tette felelőssé annyi kiegészítéssel, hogy alkalmatlanság esetén lehetőséget biztosított a nevelőszülői alkalmasságnak az Országos Gyermekvédelmi Szakértői Névjegyzék „Gyermekek, illetve a gyámhatósági eljárásban érintett személyek személyiségvizsgálata” szakterületére felvett pszichológus szakértő általi ismételt vizsgálatára.

A jogszabályok tehát előírták a nevelőszülői hivatásra jelentkezők alkalmasságának vizsgálatát, beleértve a kiválasztást, a felülvizsgálatot és képzést is, ezzel megteremtve annak a lehetőségét, hogy egy szabályozott, a pszichológiai alkalmasság vizsgálatát is magában foglaló alkalmasságvizsgálati rendszer kerüljön kialakításra. Ennek megvalósítása érdekében szakmai irányelvek és protokollok készültek [például a Nemzeti Szociálpolitikai Intézet által az EFOP-1.9.4-VEKOP-16-2016-00001. azonosító számú, *A szociális ágazat módszertani és*

információs rendszereinek megújítása című kiemelt projekt keretében készült *Nevelőszülők kiválasztására, vizsgálatára és felülvizsgálatára, kockázatalapú ellenőrzésére vonatkozó irányelv (URL1)*, majd később a nevelőszülői hálózatokat működtető egyházi szervezetek által készített protokollok], amelyek részletezik a nevelőszülők kiválasztására, vizsgálatára és felülvizsgálatára vonatkozó módszereket, pontosan ismertetve az alkalmazandó pszichológiai teszteseteket, kérdőíveket és interjú vezérfonalakat, valamint az ezek során kapott információk komplex kiértékelési módszertanát. Az irányelvek és a protokollok egyértelművé tették, hogy a nevelőszülők pszichológiai alkalmasságvizsgálatának mindenképpen ki kell terjednie a kiegyensúlyozott pszichés állapot, az érettség, az érzelmi kontroll és intelligencia, valamint a stresszel való megküzdési képesség felmérésére.

A hatályos jogi szabályozásnak megfelelően az egyes nevelőszülői hálózatok által alkalmazott önálló szakmai protokollokban és az ezek mentén kialakított gyakorlati működésében a minisztériumi szakirányítás részéről tapasztalt – esetenként jelentős – eltérések, a nevelőszülőknél elhelyezett gyermekeket ért, néhány esetben igen súlyos kimenetelű balesetek már 2023-ban életre hívták azt a szakmai törekvést, hogy a nevelőszülők pszichológiai alkalmasságvizsgálata, a nevelőszülői hálózattól és a vizsgálatokat végző belsős (a hálózatok által foglalkoztatott) vagy külsős (megbízási szerződéssel dolgozó) pszichológusoktól függetlenül, egységes keretek között és egységes keretmódszertannal kerüljenek végrehajtásra. Ez a munka már folyamatban volt akkor, amikor 2024-ben a bicskei Kossuth Zsuzsa Gyermekotthon vezetőjének gyermekbántalmazási ügye, valamint az ehhez kapcsolódó, a vezető helyettesét érintő kegyelmi döntés napvilágra került. Erre reakcióként szinte egy időben kezdődött meg az alkalmasságvizsgálati rendszer jogi szabályozásának előkészítése, valamint a pszichológiai alkalmasságvizsgálatok végrehajtásához szükséges módszertan kidolgozása.

Az új gyermekvédelmi pszichológiai alkalmasságvizsgálati rendszer (GYVA) szabályozása és főbb jellemzői

Ahogy azt már említettük, a gyermekvédelem rendszerének alapjait a Gyvt. szabályozza. A fenti történeti előzmények által életre hívott gyermekvédelmi pszichológiai alkalmasságvizsgálatok egységes és egyben központi rendszere kialakításának első lépésőjeként a gyermekvédelmi intézményvezetők pszichológiai alkalmassági vizsgálatához szükséges kormányrendelet módosításáról szóló 40/2024. (II. 29.) Korm. rendelet tekinthető, mely kötelező jelleggel

előírta, hogy a Gyvt. szerinti gyermekotthont működtető intézmény vezetőjévé, a gyermekotthon vezetőjévé, a nevelőszülői hálózatot működtető intézmény vezetőjévé, a nevelőszülői hálózat szakmai vezetőjévé, valamint a javítóintézet igazgatójává és otthonvezetőjévé az a személy nevezhető ki, aki pszichológiai alkalmassági vizsgálaton alkalmas minősítést kap. A kormányrendelet a közszolgálati életpálya kidolgozásáért felelős miniszter által vezetett minisztériumot jelölte ki a vizsgálatok végrehajtására, amik a miniszter által jóváhagyott – egy célzottan a protokoll kidolgozása érdekében összehívott szakmai munkacsoport által kidolgozott – protokoll mentén 2024 tavaszán meg is kezdődtek. Fontos megjegyezni, hogy a protokoll kidolgozásában olyan, a szakterületükön elismert szakemberek vettek részt, akik a gyermekvédelemben és/vagy a témához kapcsolódó egyéb területeken szerzett tapasztalataik alapján ismerik a gyermekvédelmi rendszer sajátosságait, a munkakörökhöz kapcsolódó feladatokat és a felmerülő problémákat. Ennek segítségével határozták meg a pszichológiai minimumfeltételeket és az elvárt kompetenciákat, valamint a mindezek mérésére alkalmas pszichológiai eszköztárat úgy, hogy az alkalmasságvizsgálat szakmailag alátámasztott módon kiszűrje az alkalmatlan személyeket, de mindeközben a gyermekvédelmi rendszer ellátási kötelezettsége ne sérüljön.

Ezt követően a tapasztalatok folyamatos feldolgozása mentén került kidolgozásra a gyermekvédelmi intézményben foglalkoztatott személyek pszichológiai alkalmassági vizsgálatáról szóló 191/2024. (VII. 8.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Kormányrendelet), ami meghatározza a Gyvt. 2024. július 1-jén hatályba lépett rendelkezései értelmében a gyermekvédelmi szakellátásban dolgozókra (részletezve: a javítóintézetekben, fenntartótól függetlenül a gyermekotthont működtető intézményekben, a gyermekotthonokban és a nevelőszülői hálózatokban vezetőként és szakmai munkakörben foglalkoztatottakra; a továbbiakban együtt: gyermekvédelmi intézményben foglalkoztatottakra) kiterjesztett kötelező pszichológiai alkalmasságvizsgálatok rendjét.

A Kormányrendelet sok elemében követi a belügyminiszter irányítása alatt álló egyes rendvédelmi feladatokat ellátó szerveknél foglalkoztatott hivatásos állomány és rendvédelmi igazgatási alkalmazotti állomány alkalmasságvizsgálatáról szóló 45/2020. (XII. 16.) BM rendeletet, ami szabályozza a rendvédelmi szervek hivatásos állománya körében évtizedes hagyományokra épülő kötelező alkalmasságvizsgálati rendszert, köztük a pszichológiai alkalmasságvizsgálatokat. Ez a rendelet vezette be 2021. január 1-jei hatállyal a rendvédelmi szervek hivatásos állománya körében a Kétlépcsős Integrált Alkalmasságvizsgálati Rendszert (röviden: KLIR) (Malét-Szabó & Takács-Fehér, 2021), melynek a legfontosabb jellemzői az újonnan bevezetett gyermekvédelmi pszichológiai alkalmasságvizsgálati rendszer főbb jellemzőiben is visszaköszönnek.

Elsőként említhető ebben a sorban, hogy a gyermekvédelmi pszichológiai alkalmasságvizsgálatok a vonatkozó szabályozásnak megfelelően és egyben követve az általános munkaköri alkalmasságvizsgálatok – köztük a rendvédelmi alkalmasságvizsgálatokra is jellemző – rendszerét, végigkísérik a dolgozók életútját. Ennek megfelelően a gyermekvédelmi alkalmasságvizsgálatoknak három fő típusát különböztetjük meg: a gyermekvédelem rendszerében való munkaviszony létesítését megelőző előzetes alkalmasságvizsgálatot; a munkaviszony fennállása alatt rendszeres időközönként (legfeljebb kétévenkénti) kötelező időszakos alkalmasságvizsgálatot; valamint az alkalmasságot megkérdőjelező, akutan felmerülő probléma esetén a soron kívüli alkalmasságvizsgálatot.

A GYVA pszichológiai alkalmasságvizsgálati rendszer egyik legfontosabb jellemzője, hogy módszertanát releváns szakemberek által kidolgozott és a miniszter által jóváhagyott *Szakmai Protokoll* határozza meg, kötelező érvényű egységes végrehajtással. Ennek gyakorlati megvalósítását biztosítja, hogy a pszichológiai alkalmasságvizsgálatokat országszerte egy minisztériumi főosztály, a Belügyminisztérium Személyügyi Helyettes Államtitkárságán belül működő Kiválasztási és Alkalmasságvizsgálati Főosztály kollégái végzik egységes vezetői irányítás mellett, egységes módszertannal, valamint rendszeres szakmai egyeztetések és szupervízió által támogatva és egyben kontrollálva.

A *Szakmai Protokoll* fontos eleme, hogy a pszichológiai vizsgálat során – bár a szakmai, illetve a vezetői munkakörök vonatkozásában az alkalmazott tesztek és egyéb vizsgálati módszerek szempontjából egységes a módszertan – a pszichológiai interjúk felvétele, valamint az eredmények komplex kiértékelése mindig a célzott munkakörre, illetve feladatkörre való alkalmasság vizsgálatára vonatkozóan kerül végrehajtásra. Ez a differenciált értékelés teremti meg annak az alapját, hogy a gyermekvédelmi szakellátás szerteágazó rendszerén belül az egymástól tevékenységükben – és így az alkalmassági követelményekben is – jelentősen eltérő munkaköröket valóban az arra alkalmas személyek töltsék be. Mindemellett biztosítja annak a lehetőségét is, hogy univerzális alkalmasság hiányában, csak bizonyos munkakörökre való alkalmasság esetén is megtörténhessen a felvétel, illetve a továbbfoglalkoztatás, elősegítve ezzel a gyermekvédelmi szakellátás rendszerének hatékony működtetését.

Jól illusztrálja a vizsgált munkakörök sokféleségét, ha röviden kitérünk arra, hogy a kötelező pszichológiai alkalmasságvizsgálatok hatálya pontosan kikre terjed ki. Mindezt részletesen szabályozza a Kormányrendelet 3. §-a, mely alapján a gyermekvédelmi intézményekben létező vezetői munkakörökön túl minden olyan szakmai munkakör esetében, ahol a feladatvégrehajtás során jellemző a gyermekvédelmi szakellátásban nevelkedő gyermekekkel, fiatalokkal való közvetlen kapcsolattartás, kötelező a pszichológiai alkalmasságvizsgálat.

Ezek a munkakörök jellemzően – de nem a teljesség igényével – a következők:

- Nevelőszülői hálózatok esetében: nevelőszülő, gyermekgondozó, nevelőszülői tanácsadó, gyermekvédelmi ügyintéző stb.
- Gyermekotthonok és lakásotthonok esetében: nevelő, gyermekfelügyelő, gyermekvédelmi asszisztens, növendékügyi előadó, pszichológus, orvos stb.
- Javítóintézetek esetében: nevelő, oktató, tanár, fejlesztőpedagógus, gyógy-pedagógus, gyermekfelügyelő, rendész, pszichológus, pszichiáter stb.

Látható, hogy már megnevezésükben is egymástól igen távol álló munkakörökről van szó, melyek közötti különbségtételt csak fokozza, hogy például a különböző gyermekotthonok, illetve a lakásotthonok esetében más és más az el látotti gyermekek köre mind az életkoruk, mind a speciális, illetve a különleges szükségletük vonatkozásában.

Az eltérő vizsgált munkakörök egységes és egyben mégis differenciált vizsgálatát teszi lehetővé a GYVA-rendszer kettős vizsgálati kritériumrendszere, mely a mindenkire egységesen alkalmazandó pszichológiai minimumfeltételek, valamint az egyes munkakörök általi elvárásokban tapasztalt különbségek feltérképezésére alkalmas, és a szakmai, illetve a vezetői munkakörök esetén eltérő kompetenciarendszerek együttes vizsgálatát tartalmazza.

A GYVA-rendszer szerves része a fejleszthetőség alapkonceptiója is, mely arra utal, hogy mind a módszertanában, mind pedig a minősítések rendszerében lehetőséget biztosít a változásra és a fejlődésre épp úgy, ahogy az USA-ban a *Child Welfare League of America* (CWLA) által kifejlesztett PRIDE modell (Parent Resources for Information, Development and Education) is, mely a nevelőszülőkre és az örökbefogadó szülőkre specializálva integrált egységként kezeli a kiválasztási és képzési folyamatot (URL2). A fejleszthetőséget szolgálja egyrészt, hogy a vezetői kompetenciavizsgálat eredményei közvetlenül visszajelzésre kerülnek a vizsgált személy számára, információkat szolgáltatva a javasolt fejlesztési, fejlődési irányokról. Másrészt a korlátozottan alkalmas minősítés – mely az időszakos és a soron kívüli alkalmasságvizsgálatok eredménye lehet – pont abban az esetben adható, ha a vizsgált személy ugyan a vizsgálat időpontjában nem teljesíti maradéktalanul a pszichológiai minimumfeltételeket, és nem rendelkezik az előírt kompetenciák mindegyikével az elvárt szinten, de feltételezhető, hogy mindez pusztán egy átmeneti állapot, ami legfeljebb egy éven belül – az egyén belső motiváltsága, valamint a munkáltató által biztosított pszichés támogatás hatására – rendeződni tud. Az egyéni fejlődés támogatásának fontosságáról, valamint arról, hogy miként válhat szerves részévé egy szervezeti egészségfejlesztési koncepciónak az alkalmasságvizsgálatokban rejlő fejlesztési szemlélet, részletesen olvashatunk Kovács és Malét-Szabó (2025) tanulmányában.

A jellemzők sorában mindenképpen megemlítendő, hogy a GYVA-rendszer teljes egészének működtetését a Komplex Kompetencia Alapú Kiválasztási és Képzési Rendszer (röviden: KOMP) informatikai keretrendszer KOMP-GY modulja támogatja, mely az adatok és eredmények rögzítése mellett folyamatosan biztosítja a keletkező pszichológiai adatok egyéni és szervezeti szinten történő összegzett elemzésének lehetőségét is, elősegítve ezzel a fejleszthetőség koncepciójának gyakorlati megvalósítását.

Az alkalmasságvizsgálat célja: kiszűrni az alkalmatlant vagy megtalálni a legalkalmasabbat?

Az alkalmasságvizsgálatok során általában két fő kérdésre keressük a választ. Egyrészt igyekszünk kiszűrni azokat, akik valamilyen jellemzőjük (személyiségvonásuk, képességük, kompetenciájuk) jelenléte vagy éppen hiánya miatt alkalmatlanok a célzott feladatkör betöltésére. Azaz ebben az esetben alapvetően az alkalmatlanok kiszűrése történik, így sokkal inkább alkalmatlanságvizsgálatról, mint alkalmasságvizsgálatról van szó. Másrészt, amennyiben több alapvetően alkalmas jelölt van, úgy az alkalmasságvizsgálatok legfőbb célja általában az, hogy megtaláljuk közülük a legalkalmasabb jelöltet, azt a személyt, aki a leghosszabban és egyben a leghatékonyabban fogja tudni ellátni az adott feladatkört, azaz akinek esetében a hosszú távú beválás a leginkább valószínűsíthető. Nagyon fontos, hogy bár ez a két kérdés szinte minden alkalmasságvizsgálat során felmerül, a vizsgálatok pontos tartalmát – így ezen két kérdés konkretizálását – mindig a célzott és egyben vizsgált munka-, illetve feladatkörhöz kell igazítani.

A gyermekvédelmi alkalmasságvizsgálatokra lefordítva mindezt, elsődleges célként kell szerepeltetni annak kizárását, hogy a vizsgált személy olyan tulajdonságokkal rendelkezik, melyek alapján esetében a gondjaira, nevelésére bízott gyermekek bántalmazásának a kockázata felmerül. Abban az esetben, ha az alkalmatlanság kizárásra kerül, természetesen a gyermekvédelemben dolgozók esetében is felmerül az a kérdés, hogy vajon ki az, aki a sok esetben igen eltérő elvárásokat támasztó, egyes specifikus gyermekvédelmi munkakörök betöltésére a leginkább alkalmas, illetve – ezt a kérdést kicsit átfogalmazva – az alapvetően alkalmas személyek melyik gyermekvédelmi feladatkör betöltésére a legalkalmasabbak.

A gyermekvédelmi alkalmasságvizsgálatok központosításának és egyben általános, minden, a gyermekvédelmi szakellátásban nevelkedő gyermekekkel közvetlen kapcsolatba lévő személyre kiterjedő voltának a kialakítását

a kiszolgáltató helyzetben lévő gyermekek szexuális bántalmazásának a megelőzése hívta életre. Az alapvető elvárás valójában egy olyan alkalmatlanságvizsgálat volt, ami képes kiszűrni azokat a személyeket, akik esetében magas a gyermekek szexuális bántalmazásának, kihasználásának a kockázata. Szem előtt tartva a gyermekek általános védelméről szóló és a tanulmány első gondolataként megfogalmazott alapelvet, az igazi cél természetesen nem pusztán a szexuális bántalmazástól való megóvása volt a gyermekvédelmi szakellátásban nevelkedő gyermekeknek, hanem egy olyan szűrőrendszer kialakítása, ami egyszerre képes védelmezni őket a bántalmazás mindenféle formájától, azaz az érzelmi, a fizikai és a szexuális bántalmazástól egyaránt.

Fontos kihangsúlyozni, hogy az alkalmasságvizsgálatok természetesen nem képesek a jövőbe látni és egyértelműen megjósolni, hogy valaki milyen módon fog a jövőben viselkedni, vagy milyen hatékonysággal fog egy adott munkakörben dolgozni. Valójában az alkalmasságvizsgálat pusztán egyfajta kockázatbecslésnek tekinthető, ami valószínűségszámítási alapokon nyugszik, felhasználva a rendelkezésre álló tudományos eredményeket, valamint a különböző vizsgálati módszerek hozzáférhető mérési eredményeit. Mindezt lefordítva a gyermekvédelmi alkalmasságvizsgálatokra, annak vizsgálata az alapvető célunk, hogy a vizsgált személyek esetében mekkora annak a kockázata, hogy valamilyen módon veszélyeztetnék a rájuk bízott gyermekeket. Azaz ebben az esetben a „Ne bánts!” a vizsgálat mottója.

Ezen kérdés vizsgálata érdekében elengedhetetlen az érzelmi, fizikai és szexuális bántalmazás, ezen belül is kiemelten a gyermekbántalmazás lélektani mozgatórugóinak az ismerete, hiszen a kockázatbecslés ezen tényezők célzott vizsgálata mentén képzelhető el és alakítható ki. A gyermekvédelmi alkalmasságvizsgálatok kapcsán azokat a személyiségjellemzőket, melyek megléte egyfajta garanciát jelent a gyermekbántalmazással szemben, azaz nagy valószínűséggel jelenlétük kizárja a gyermekbántalmazás kockázatát, pszichológiai minimumfeltételeknek nevezzük. A minimumfeltételek mindegyikének a teljesülése kötelező elvárás minden érintettel szemben, bármelyikük nem teljesülése már önmagában is maga után vonja az alkalmatlan minősítést.

Ez a fajta szemléletmód némileg eltér az általános munkaköri alkalmasságvizsgálatok szemléletétől, melynek lényege annak megállapítása, hogy egy meghatározott munkakörben és munkahelyen végzett tevékenység által okozott megterhelésnek a vizsgált személy képes-e megfelelni, mivel a vizsgálatok célja minden esetben a munkahelyi egészségkárosodások – foglalkozási betegségek, munkabalesetek – egészségügyi és pszichológiai megelőzése (Málét-Szabó & Takács-Fehér, 2021). Ebben az esetben a „Légy képes!” és a „Ne sérülj!” mottó mentén zajlik a vizsgálat, melynek lefolytatásához a célzott

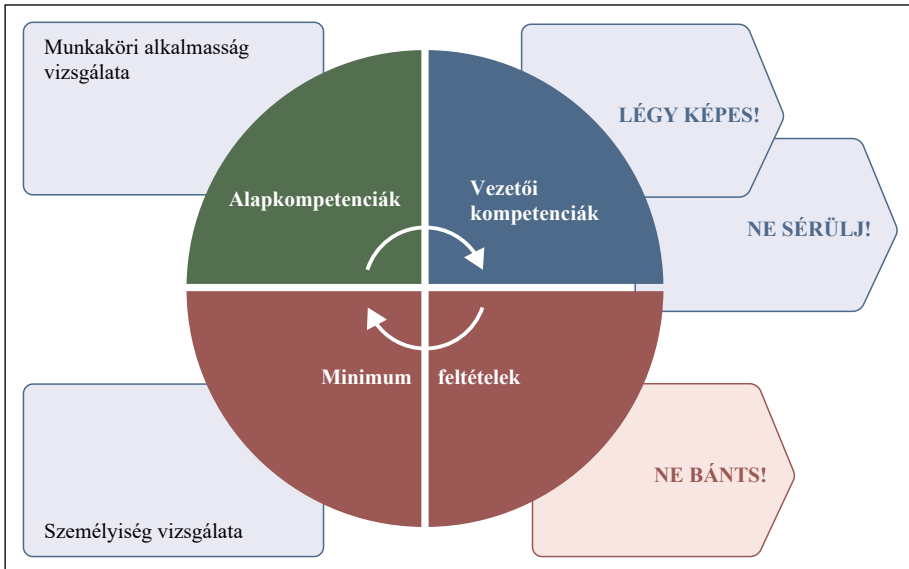
munkakör – beleértve ebbe a munkakörhöz kapcsolódó feladatok okozta specifikus pszichológiai megterhelést is – pontos ismerete elengedhetetlen. A gyermekvédelmi munka okozta specifikus megterhelések (Kovács, Malét-Szabó & Hegedűs, 2025) hatékony egyéni kezeléséhez nélkülözhetetlen, a már említett minimumfeltételeken túlmutató képességeket nevezzük a gyermekvédelmi pszichológiai alkalmasságvizsgálatok kapcsán kompetenciáknak. A kompetenciák vizsgálata során minden esetben az összegzett egyéni profilokat értékeli a vizsgáló pszichológus azzal, hogy ebben az esetben is igaz az az állítás, miszerint már egyetlen elvárt kompetenciának való meg nem felelés is maga után vonja az alkalmatlanság megállapítását.

A személy és a munka közötti illeszkedés ezen két szintje jelenik meg szemléletesen a munka és az egészség kapcsolatát tárgyaló *Személy és Környezet Illeszkedése modelljében* (Harrison, 1978) is, amit a Michigani Egyetem kutatói dolgoztak ki. A modell szerint egyrészt, ha a személy képességei és a munka támasztotta követelmények, másrészt pedig, ha az egyén igényei és elvárásai, valamint a konkrét munka nyújtotta lehetőségek nem illeszkednek egymáshoz, az munkahelyi feszültséget eredményez. A hosszú távú hatékony munkavégzésnek az elégedett munkáltató mellett elengedhetetlen feltétele a munkájával és önmagával egyaránt elégedett kolléga is. Amennyiben mindez nem teljesül, nem valósul meg az illeszkedés egyik vagy mindkét szintje, az egyértelműen negatív hatással van az egyén és rajta keresztül az adott munkahelyi szervezet mentális és fizikai egészségi állapotára (Malét-Szabó & Takács-Fehér, 2021).

A gyerekvédelmi alkalmasságvizsgálat fentiekben részletezett célmátrixát mutatja be az alábbi 1. számú ábra, melyben nyomon követhető, miként határozza meg a kettős célkitűzés a vizsgálatok tartalmát. Látható az is, hogy ez az alapvetően kettős célkitűzés – kiegészülve a munkaköri alkalmasságvizsgálatok egészségtudatos szemléletmódjával – egyszerre van jelen a gyermekvédelmi alkalmasságvizsgálatokban a gyermekek közvetlen védelmének biztosítása mellett a gyermekvédelemben dolgozók hosszú távú megtartásának támogatása, a kiégésük megelőzése és a munkájuk okozta traumatizálódás enyhítése érdekében.

1. számú ábra

A gyermekvédelmi alkalmasságvizsgálatok célmátrixa

Forrás. A szerzők saját szerkesztése.

A gyermekvédelmi alkalmasságvizsgálat követelményrendszerre: minimumfeltételek és kompetenciák

Ahogy azt a fentiekben már ismertettük, a minimumfeltételek olyan egyéni személyiségjellemzőket jelölnek, melyek jelenléte egyfajta garanciát jelent a gyermekbántalmazás kockázatával szemben és a szakmailag elvárható, hatékony gyermekvédelmi feladatellátásra egyaránt. Az egyes minimumfeltételek meghatározása a bántalmazás, ezen belül specifikusan a gyermekbántalmazás hátterében meghúzódó, ebből következően pedig kockázatot jelentő pszichés jellegzetességek mentén történt, melyek az alábbiak szerint foglalhatóak össze.

A hazai gyakorlati tapasztalatok és a releváns tudományos kutatási eredmények alapján (Somogyi (2025), Somogyi et al., 2025) egyértelmű elvárásként fogalmazható meg annak a szükségessége, hogy a gyermekvédelemben dolgozók pszichológiai alkalmasságvizsgálata felölelje a személyiség működésének egészét az alábbi rizikófaktorok kiemelt és egyben célzott vizsgálatával:

- Gyermekkori traumák: főként az érzelmi elhanyagolás, melynek fontosságáról, a traumákban rejlő veszélyekről és fejlődési potenciálokról részletesen írnak Kovács, Somogyi & Malét-Szabó, 2025.
- Kötődési zavarok: infantilis kötődési vágy, bizonytalan kötődés, kötődés-képtelenség.
- Maladaptív megküzdési stratégiák: externalizáló (düh és agresszió) vagy internalizáló (szorongás, depresszió) viselkedés.
- Alacsony színvonalú érzelmi intelligencia: különösen az alacsony színvonalú empátiás készség.
- Társas készségek csökkent volta: magányosság.
- Éretlen személyiség: infantilis, alacsonyan szerveződött személyiség.
- Kognitív torzítások: a gyermekbántalmazással, illetve a szexuális erőszakkal kapcsolatos, a felelősség csökkentését, hátrítását célzó hiedelmek, racionalizációk.
- Szexuális problémák: éretlen szexualitás, szexuális élet zavarai, deviáns szexuális fantáziák (pedofil tartalom), gyermekek iránti szexuális érdeklődés.
- Személyiségzavarok, kiemelten:
 - narcisztikus személyiségzavar: olyan személyek, akik csodálatot várnak el, ennek érdekében csábítanak, de kerülnek a valódi intimitást, az embereket eszközként kezelik, kritikára dühvel reagálnak, hibáikkal szembe-sülve erős szégyent élnek meg;
 - antiszociális személyiségzavar: olyan személyek, akik a morális szabályokat figyelmen kívül hagyják, uralkodási vágyuk van, ellenséges-ség, jó manipulációs készség, hazudozás jellemzi őket, élettörténetükben azonosítható a kriminalitás vagy a prokriminális attitűdök jelenléte;
- Rejtőzködő, disszimulációs viselkedés: patológiás tünetek, negatív személyiségjellemzők eltitkolása, tagadása.

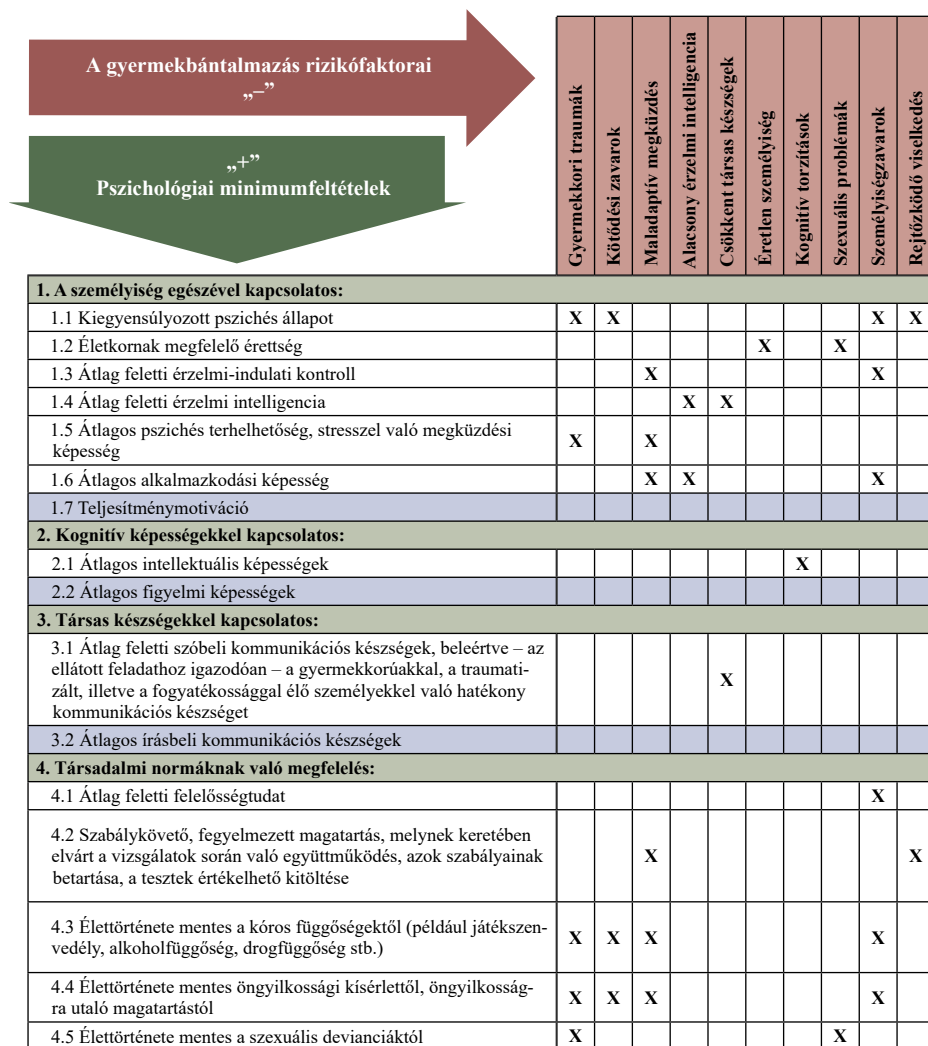
Ahhoz, hogy hatékony alkalmasságvizsgálati módszertant lehessen kialakítani, fontos volt a rizikófaktorok átfordítása pozitív és egyben jól vizsgálható személyiségjellemzőkre (Rózsa et. al., 2006). Ezen jellemzők meghatározásához kiindulási alapként szolgáltak a belügyminiszter irányítása alatt álló egyes rendvédelmi feladatokat ellátó szerveknél foglalkoztatott hivatásos állomány és rendvédelmi igazgatási alkalmazotti állomány alkalmasságvizsgálatáról szóló 45/2020. (XII. 16.) BM rendelet által szabályozott, a rendvédelmi szervek hivatásos állománya körében kötelező pszichológiai alkalmasságvizsgálatok hasonló logika mentén kidolgozott minimumfeltételei, valamint a nevelőszülők pszichológiai alkalmasságvizsgálatával kapcsolatos korábbi irányelvek. A Nemzeti Szociálpolitikai Intézet által az EFOP-1.9.4-VEKOP-16-2016-00001. azonosító

számú, *A szociális ágazat módszertani és információs rendszereinek megújítása* elevezésű kiemelt projekt keretében készített irányelvben (URL1) például az önkéntesen vállalt pszichológiai alkalmasságvizsgálat kimondott célterületei az egyén kommunikációs készségének, intellektuális képességének, motivációjának, főbb személyiségjegyeinek (beleértve ebbe a patológiás személyiségjegyeket is) és a személyiség dinamikai működésének, érettségének, érzelmi intelligenciájának, szociális készségeinek, valamint konfliktuskezelési képességének a vizsgálata, melyek mindegyike megtalálható az új gyermekvédelmi pszichológiai alkalmasságvizsgálat minimumfeltételei között is.

A Kormányrendeletben szereplő minimumfeltételek rendszere a személyiséggel kapcsolatos elvárásokat négy fő csoportba osztja. Megkülönbözteti egymástól a személyiség egészével, a kognitív képességekkel és a társas készségekkel, valamint a társadalmi normáknak való megfeleléssel kapcsolatos elvárásokat, és összesen 16 egyedi minimumfeltételt sorol fel, melyek együttes jelenléte pszichológiai védelmet jelent a rizikófaktorok megjelenésével szemben. A minimumfeltételek és a rizikófaktorok egymással való összefüggéseit mutatja be a részletesen a 2. számú ábra, melyen látható keresztábrán jelölt metszéspontok utalnak arra, hogy a gyermekbántalmazás egyes rizikófaktoraival szemben mely minimumfeltételek megléte jelent egyfajta védelmet. Vannak egyértelmű kapcsolatok, melyre példa, hogy az átlag feletti érzelmi intelligencia minimumfeltételként való teljesülése kizárja az alacsony érzelmi intelligenciát mint rizikófaktorot épp úgy, ahogy az életkornak megfelelő érettség az éretlen személyiségben rejlő kockázatot. E mellett azonban léteznek komplexebb összefüggések is, mint például a személyiségzavarokban rejlő kockázatokkal szemben álló kiegyensúlyozott lelkiállapot, átlagos alkalmazkodási képesség és átlag feletti felelősségtudat által alkotott védőháló. Mindennek a meglétét pedig tovább erősíti, ha a vizsgált személy élettörténete mentes a kóros függőségektől, valamint az öngyilkossági gondolatoktól, illetve az öngyilkossági kísérlettel.

2. számú ábra

A gyermekvédelmi alkalmasságvizsgálatok pszichológiai minimumfeltételei

Forrás. A szerzők saját szerkesztése a 191/2024. (VII. 8.) kormányrendelet alapján.

Látható az ábrán három kék színnel kiemelt minimumfeltétel, a teljesítménymotiváció, az átlagos figyelmi képességek és az átlagos írásbeli kommunikációs készségek, melyek már túlmutatnak a rizikófaktorok által képviselt „Ne bántsi!” mottójú vizsgálaton, mivel meglétük elsősorban azt szolgálja, hogy a vizsgált személy képessé váljon a gyermekvédelmi szakellátás keretében

végzett munkára. Ehhez kapcsolódnak szorosan a szakmai munkakörök esetében az egységes közszolgálati alapkompenciák (Malét-Szabó et al., 2018), a vezetői munkakörök esetében pedig az egységes közszolgálati vezetői kompetenciák (Malét-Szabó, 2013; 2014) is, mint szintén minden elemükben kötelezően teljesítendő elvárások. Mindkét kompetenciarendszerre alapvetően jellemző, hogy tudományos kutatásokra épülve kerültek kialakításra, kifejezetten a hatékony munkavégzést célozva olyan pontosan meghatározott viselkedési jegyek mentén, melyek külső szemlélő által megfigyelhetők és ezáltal mérhetőek is (Malét-Szabó et al., 2021). A két kompetenciarendszer egymáshoz való viszonyát, a szakmai kompetenciáktól a vezetői kompetenciákig vezető fejlődési utat mutatja be a 3. számú ábra, ezzel is illusztrálva a GYVA-rendszerben rejlő fejlődési és fejlesztési potenciált.

3. számú ábra

Az egységes közszolgálati alap- és vezetői kompetenciák rendszere.

Kompetencia-rendszerek		Egységes közszolgálati alapkompenciák	Egységes közszolgálati vezetői kompetenciák
Egyéni kompetenciák	Kognitív	Szabálykövetés, fegyelmezettség	Szakmai ismeret
		Önállóság	Következetesség, kiszámíthatóság
		Határozottság, magabiztosság	Cél- és feladatorientáltság
		Hatékony munkavégzés	
		Problémamegoldó készség	
		Döntési képesség	Kreativitás, innováció
		Felelősségvállalás	Rendszerszemlélet
	Érzelmi-indulati kontroll	Pszichés terhelhetőség	Rugalmas alkalmazkodóképesség
		Érzelmi intelligencia	Reális önismeret, önfejlesztési igény
	Társas kompetenciák	Kommunikációs készség	Kommunikációs készség
Konfliktuskezelés		Konfliktuskezelés, érdekvényesítés	
Együttműködés			
Vezetői kompetenciák		Munkatársak motiválása	
		Vezetői funkciók	
		Személyes példamutatás	

Forrás. A szerzők saját szerkesztése Malét-Szabó et al., 2018 alapján.

Zárógondolatok

A tanulmányban részletesen bemutatásra került az az elméleti és tapasztalati út, ami a gyermekvédelmi pszichológiai alkalmasságvizsgálatok új GYVA rendszerének a kialakításához és 2025. július 1-jei hatállyal történő kötelező érvényű bevezetéséhez vezetett. Kiemelt figyelmet szenteltünk annak, hogy mindenki számára egyértelműen követhető legyen az a gondolati ív, ami az alkalmasságvizsgálatokat szabályozó Kormányrendeletben szereplő kettős kritériumrendszer, a pszichológiai minimumfeltételek és az egységes közszolgálati alap- és vezetői kompetenciák vizsgálatának előírását eredményezte és a módszertan szakmai kialakításában szerepet játszott. Reméljük, hogy az ezáltal biztosított transzparencia mindenki számára igazolja a gyermekvédelmi pszichológiai alkalmasságvizsgálatok szakmai hitelességét. A kialakított konkrét módszertannal, valamint annak statisztikai alapú elemzésével kapcsolatos további információk olvashatók Malét-Szabó és Somogyi (2025), valamint Kurucz, Kovács és Sárvári (2025) tanulmányában.

Felhasznált irodalom

- Harrison, R. V. (1978). Person–environment fit and job stress. In C. L. Cooper & R. Payne (Eds.), *Stress at work* (pp. 175–205). Wiley.
- Kovács P., & Malét-Szabó E. (2025). A kiegészítés veszélye és preventív lehetőségei a gyermekvédelemben: Ajánlás egy komplex munkahelyi egészségfejlesztési rendszer kialakítására. *Belügyi Szemle*, 74(3), 759–779. <https://doi.org/10.38146/BSZ-AJIA.2026.v74.i3.pp759-779>
- Kovács P., Malét-Szabó E., & Hegedűs J. (2025). A gyermekvédelmi munka pszichológiai kihívásai és az alkalmasságvizsgálat rendszere. *Belügyi Szemle*, 74(3), 703–718. <https://doi.org/10.38146/BSZ-AJIA.2026.v74.i3.pp703-718>
- Kovács P., Somogyi Zs. B., & Malét-Szabó E. (2025). A krízis és a trauma szerepe és összefüggései a gyermekvédelmi dolgozók motivációjában. *Belügyi Szemle*, 74(3), 737–757. <https://doi.org/10.38146/BSZ-AJIA.2026.v74.i3.pp737-757>
- Kurucz Gy., Kovács P., & Sárvári P. (2025). A gyermekvédelmi pszichológiai alkalmasságvizsgálati rendszer (GYVA) részeként alkalmazott Hat-teszt pszichológiai kérdőívcsomag pszichometriai fókuszú felülvizsgálata. *Belügyi Szemle*, 74(3), 643–662. <https://doi.org/10.38146/BSZ-AJIA.2025.v74.i3.pp643-662>
- Malét-Szabó E. (2013). A belügyi vezető-kiválasztási rendszer tudományos megalapozása, avagy egy belügyi kutatás első eredményei. In Gaál Gy. & Hautzinger Z. (Szerk.), *Tanulmányok „A változó rendszert aktuális kihívásai” című tudományos konferenciáról* (pp. 141–149). Magyar Hadtudományi Társaság Határőr Szakosztály Pécsi Szakcsoport.

- Malét-Szabó E. (2014). Az új belügyminisztériumi vezető-kiválasztási eljárás rövid bemutatása. In Hegedűs J. (Szerk.), *Tanulmánykötet a belügyi vezető-kiválasztási eljárásról* (pp. 60–66). Belügyminisztérium.
- Malét-Szabó E., & Takács-Fehér M. (2021). A Kétlépcsős Integrált Alkalmasságvizsgálati Rendszer – a tudomány válasza a rendvédelmi hivatásos állomány alkalmasságvizsgálatának kihívásaira. *Belügyi Szemle*, 69(8), 1385–1409. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2021.8.6>
- Malét-Szabó E., Balázs K., Kurucz Gy., & Münnich Á. (2021). Kompetenciarendszerek kialakítási és mérési módszertana a belügyi alkalmasságvizsgálati rendszerben. *Belügyi Szemle*, 69(8), 1361–1383. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2021.8.4>
- Malét-Szabó E., Hegyi H., Hegedűs J., Szeles E. & Ivaskovics K. (2018). Rendőri alapkompentenciák az egységes közszolgálati alapkompentenciák tükrében. *Rendőrségi Tanulmányok*, 1(1), 15–74. https://epa.oszk.hu/04000/04093/00001/pdf/EPA04093_rendorsegi_tanulmanyok_2018_1_015-074.pdf
- Malét-Szabó E., Somogyi Zs. B., & Kovács P. (2025). A gyermekvédelmi pszichológiai alkalmasságvizsgálat módszertana: Szűrhető-e a gyermekbántalmazás kockázata? *Belügyi Szemle*, 74(3), 619–641. <https://doi.org/10.38146/BSZ-AJIA.2025.v74.i3.pp619-641>
- Rózsa S., Nagybányai Nagy O. & Oláh A. (Szerk.) (2006). *A pszichológiai mérés alapjai*. Bölcsész Konzorcium.
- Somogyi Zs. B. (2025). Gyermekvédelem, pedofília és szexuális bűncselekmények. *Belügyi Szemle*, 74(3), 663–682. <https://doi.org/10.38146/BSZ-AJIA.2026.v74.i3.pp663-682>
- Somogyi Zs. B., Malét-Szabó E., Szucsáki M., & Erdős R. I. (2025). A bántalmazás árnyékában. *Belügyi Szemle*, 74(3), 683–701. <https://doi.org/10.38146/BSZ-AJIA.2026.v74.i3.pp683-701>

A cikkben szereplő online hivatkozások

URL1: *Nemzeti Szociálpolitikai Intézet: Nevelőszülők kiválasztására, vizsgálatára és felülvizsgálatára, kockázatalapú ellenőrzésére vonatkozó irányelv*. https://szocialisportal.hu/wp-content/uploads/2023/09/11T_Neveloszulok-kivalasztasara-vizsgalata.pdf

URL2: *CWLA: PRIDE Model of Practice (Parent Resources for Information, Development, and Education) Preparing and Assessing Prospective Resource Parents as Team Members in Child Protection and the Trauma Informed Care of Children*. <https://www.cwla.org/pride-training/>

Alkalmazott jogszabályok

1991. évi LXIV. törvény a Gyermek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény kihirdetéséről

1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról

2013. évi CCXL. törvényben a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról

- 513/2013. (XII. 29.) Korm. rendelet a nevelőszülői foglalkoztatási jogviszony és a helyettes szülői jogviszony egyes kérdéseiről
- 40/2024. (II. 29.) Korm. rendelet a gyermekvédelmi intézményvezetők pszichológiai alkalmassági vizsgálatához szükséges kormányrendelet módosításáról
- 191/2024. (VII.8.) Korm. rendelet kidolgozásra a gyermekvédelmi intézményben foglalkoztatott személyek pszichológiai alkalmassági vizsgálatáról
- 45/2020. (XII.16.) BM rendeletet a belügyminiszter irányítása alatt álló egyes rendvédelmi feladatokat ellátó szerveknél foglalkoztatott hivatásos állomány és rendvédelmi igazgatási alkalmazotti állomány alkalmasságvizsgálatáról

A cikk APA szabály szerinti hivatkozása

Malét-Szabó E., Somogyi Zs. B., & Kovács P. (2026). A központi gyermekvédelmi pszichológiai alkalmasságvizsgálatok szakmai koncepciója: a GYVA-rendszer születéstörténete. *Belügyi Szemle*, 74(3), 599–618. <https://doi.org/10.38146/BSZ-AJIA.2026.v74.i3.pp599-618>

Nyilatkozatok

Összeférhetetlenség

A szerzők nem jelentettek összeférhetetlenséget.

Finanszírozás

A szerzők nem kaptak pénzügyi támogatást a kutatáshoz, a szerzőséghez és/vagy a cikk publikálásához.

Etikai nyilatkozat

Jelen cikkhez nem kapcsolódik adatkészlet.

Nyílt hozzáférésről szóló tájékoztatás

Jelen cikk a Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY NC-ND 2.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.0/>) feltételei szerint publikált Open Access közlemény, melynek szellemében a cikk bármilyen médiumban szabadon felhasználható, megosztható és újraközölhető, feltéve, hogy az eredeti szerző és a közlés helye, illetve a CC License linkje feltüntetésre kerülnek.

Levelező szerző

A cikk levelező szerzője Malét-Szabó Erika, aki az erika.malet-szabo@bm.gov.hu e-mail címen érhető el.